



VALGdirektoratet

Stemmegivning

3. juli – 11. september 2023

Valg skal være

Frie

Hemmelige

Direkte

Hvem har stemmerett ved valget?

- Norske statsborgere som:
 - fyller 18 år innen valgåret
 - er, eller noen gang har vært, folkeregistrert i Norge
- Ikke-norske statsborgere (som er eller fyller 18 år) som:
 - har stått innført i folkeregisteret som bosatt i Norge de siste tre årene før valgdagen
 - er statsborger i et annet nordisk land og har blitt folkeregistrert som bosatt i Norge senest 30. juni i valgåret

Hva er manntallet?

- En liste over alle personer som har stemmerett ved valg i Norge
- Kan lastes i EVA fra cirka 10. juli
- Skal legges ut til offentlig ettersyn i juli og til valgdagen

Valgkort

- Alle med stemmerett mottar valgkort innen 10. august
- Sendes til velgernes digitale postkasse

Rekruttering og opplæring

Dere velger selv hvordan dere rekrutterer

**Dere kan rekruttere nesten alle,
med unntak av:**

Personer som stiller på liste i
valgdistriktet

Til stemmestyrene: Personer uten
stemmerett, og/eller som er bosatt i en
annen kommune

**Uansett hvem dere rekrutterer,
må alle få god opplæring**

Opplæring og veiledning

Valgdirektoratet tilbyr en rekke opplærings- og veiledningsprodukter til kommunene og fylkeskommunene i forbindelse med valggjennomføring. På denne siden finner du produkter til bruk av valgansvarlige, samt opplæringspakker og -materiell for valgmedarbeidere.

Veiledere



Opplæring - valgansvarlige



Opplæring - valgmedarbeidere



Opplærings- og veiledningstilbudet ved 2023-valget

Valgmedarbeiderportalen samler all veiledning i form av temaartikler - sentrert rundt valgmedarbeiderrollene. Opplæringsprodukter skal spisse den generelle veiledningen inn mot spesifikke roller og tema. Dersom du ikke finner svar på ditt spørsmål på portalen eller i opplæringsproduktene, kan du kontakte oss gjennom [kontaktskjemaet](#).

Forhånd - stemmemottaker

Valgdag - stemmemottaker

Valgdag - stemmestyret

Hvor og hvordan ta imot stemmegivninger?

Valglokaler

- Benytt lokaler med god tilgjengelighet
 - Tips og triks finner du i tilgjengelighetsveilederen på Valgmedarbeiderportalen

Veileder for tilgjengelighet ved valg

Praktiske råd for tilrettelegging av gode og tilgjengelige valglokaler i kommunene



Valgmateriell og utstyr

- Kontroller at valgmateriell og utstyr er klart, som:
 - Stemmesedler
 - Konvolutter
 - Stempler
 - Blankevalgkort
 - Utstyr til valglokalene
 - Veiledningsmateriell

Alle velgere skal bli møtt på en god måte

Vi gir veiledning til alle som trenger det

FILM

Organiser valglokalet på en måte som gir god flyt

FILM

Kunngjøringer

- Kunngjør tid og sted for stemmegivningen

Tidligstemmegivning

Tidligstemming

- Rettet mot velgere som ikke får stemt i ordinær stemmeperiode
 - Kan stemme i alle kommuner i hele landet
- Kan bemanne med én stemmemottaker
- Alle stemmer tas imot i konvolutt

Avspilling av snutt fra filmen om tidligstemmegivning

Forhåndsstemmegivning

Forhåndsstemmeperioden

- Velgeren kan stemme i alle kommuner i hele landet
- Ulike prosedyrer for innenbys- og utenbysstemmer

Avspilling av snutt fra filmen **«Stemmemottaker – forhånd»**

Dere skal også ta imot stemmer på...

- Helse- og omsorgsinstitusjoner
- Ambulerende stemmegivning
- Andre steder
 - Utdanningsinstitusjoner, militærforlegninger og fengsler

Videresending av utenbysstemmer

- Først sendes alle forhåndsstemmer som brevpost
- Den siste uken før valget skal det benyttes en egen løsning. Informasjon kommer
- Kontroller adressen til valgstyret og kontaktinfo nøye

Konvoluttstemmegivninger skal registreres og prøves sentralt

Det gjøres fortløpende i EVA

Avspilling av filmen «Prøving av stemmegivninger og –sedler»

**Dere kan motta *sent innkomne*
forhåndsstemmer frem til
tirsdag 12. september kl. 17.**

Valgtingsstemmegivninger

I år faller valgdagen på
(10.)-11. september

På valgdagen kan velgeren kun stemme i sin kommune

Stemmemottak på valgdagen

Prosedyren er i stor grad lik som under forhåndsstemmingen

- Et unntak er om dere har manntallet på papir

Og dere må kanskje ta imot stemmer i konvolutt

Avspilling av filmen «Valgtingsstemmegivning»

Stemmestyret har det formelle ansvaret for stemmegivning i valglokalet

Stemmestyret har og ansvaret for sikkerheten i valglokalet

- Sørge for at valgmateriellet oppbevares og håndteres på en sikker måte
- Skal kunne håndtere situasjoner som oppstår på valgdagen

Åpenhet gjennom hele valgprosessen er viktig!

Da bidra vi til tillit i befolkningen



VALGdirektoratet

valg.no